

ปวดท้องประจำเดือน สัญญาณเตือน “ช็อกโกแลตซิสต์”

ศูนย์ : ศูนย์สุขภาพสตรี

ถ้าพูดถึงโรค **“ช็อกโกแลตซิสต์”** (Chocolate Cyst) เชื่อว่าผู้หญิงหลายคนคงคุ้นกับชื่อนี้ แต่มีใครทราบหรือไม่ว่าความจริงแล้วโรคนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **“โรคเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่”** ซึ่งเป็นโรคที่พบได้บ่อยในผู้หญิงที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ คือ อยู่ในช่วงอายุ 30-50 ปี โดยเฉพาะผู้ที่มามีประวัติบุคคลในครอบครัวเป็นโรคนี้มาก่อน จะมีโอกาสเป็นโรคนี้มากขึ้น

สัญญาณเตือนที่เริ่มบ่งบอกว่าคุณอาจมีภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่คือการมีอาการปวดท้องประจำเดือนที่ผิดปกติไป แล้วอาการปวดท้องประจำเดือนแบบไหน ที่อาจจะเป็นสัญญาณเตือนของภาวะเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่ ไปหาคำตอบพร้อมกันค่ะ

โรคช็อกโกแลตซิสต์เกิดจากอะไร?

โดยปกติ ภายในโพรงมดลูกจะมีเยื่อโพรงมดลูกซึ่งจะหนาตัว มีเลือดคั่ง จากนั้นก็จะสลายตัวออกมาเป็นประจำเดือนเป็นวงจรแบบนี้ทุกเดือน แต่ในบางราย เยื่อโพรงมดลูกอาจไปเจริญเติบโตนอกโพรงมดลูก เช่น ที่บริเวณรังไข่ ท่อนำไข่ กระเพาะปัสสาวะและลำไส้ จึงทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเนื้อเยื่อโดยรอบจนเกิดเป็นพังผืดอยู่ภายในช่องท้อง ทำให้เกิดอาการปวดประจำเดือน หรือปวดท้องเรื้อรัง หากเยื่อโพรงมดลูกเจริญผิดที่อยู่บริเวณรังไข่ก็จะกลายเป็นถุงน้ำ หรือซิสต์ มีขนาดเท่าไข่ไก่ หรือผลส้ม มีเลือดคั่งอยู่ข้างใน ลักษณะเป็นของเหลวสีคล้ายกับช็อกโกแลต จึงเรียกว่า ‘ถุงน้ำช็อกโกแลต’ หรือ ‘ช็อกโกแลตซิสต์’ นั่นเอง

โรคช็อกโกแลตซิสต์นี้มีอาการอย่างไร?

ในบางราย อาจโชคดีตรวจพบโรคช็อกโกแลตซิสต์จากการตรวจสุขภาพประจำปี โดยยังไม่มีอาการเจ็บป่วยแสดง แต่ผู้ป่วยส่วนมากมักมีอาการ

- อาจมีอาการปวดประจำเดือน ซึ่งจะปวดรุนแรงในช่วงวันท้าย ๆ ของการมีประจำเดือน
- อาจมีอาการปวดประจำเดือนครั้งแรกเมื่ออายุมากกว่า 25 ปี
- ประจำเดือนมามากกว่าปกติ หรือมาแบบกระปริดกระปรอย
- ปวดท้องน้อยหลังมีเพศสัมพันธ์
- คลำพบก้อนบริเวณท้องน้อย ซึ่งเกิดจากขนาดของถุงน้ำที่รังไข่โตขึ้น
- ปวดขณะเบ่งถ่ายอุจจาระ หรือปัสสาวะ
- ในกรณีที่ถุงน้ำช็อกโกแลตแตก จะมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรงเฉียบพลัน
- ร้อยละ 60-70 ของผู้ที่มีประวัติว่ายังไม่เคยมีบุตรมาก่อน ซึ่งเป็นสาเหตุให้มีบุตรยาก

จะทราบได้อย่างไรว่าเป็นโรคช็อกโกแลตซิสต์นี้หรือไม่?

หากมีอาการข้างต้นหรือสงสัยว่าตนเองเป็นโรคช็อกโกแลตซิสต์ ควรเข้ารับการซักประวัติและตรวจวินิจฉัยโดยสูติ-นรีแพทย์ ด้วยวิธีการตรวจร่างกายรวมกับการตรวจภายใน หรือการอัลตราซาวด์ช่องเชิงกราน เพื่อตรวจหาความผิดปกติภายในมดลูก เพื่อวางแผนการรักษาที่เหมาะสม

ช็อกโกแลตซิสต์ จำเป็นต้องรักษาหรือไม่ และรักษาอย่างไร?

ในรายที่ไม่มีอาการ หรือมีอาการไม่รุนแรงมากนัก

แพทย์อาจให้สังเกตอาการรวมกับการใช้ยาคุมฮอร์โมนในการรักษาและตรวจติดตามอาการเป็นระยะ

แต่ในกรณีที่ให้ยาแล้วยังไม่ได้ผล แพทย์อาจพิจารณาใช้วิธีการผ่าตัดผ่านกล้อง ซึ่งวิธีนี้แผลผ่าตัดจะมีขนาดเล็ก เจ็บน้อย

พื้นตัวเร็ว ลดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ หลังผ่าตัด และยังให้ผลการรักษาได้ดีเทียบเท่ากับการรักษาแบบมาตรฐานอีกด้วย